

In het jaar 1629 nam Prins Frederik Hendrik 's Hertogenbosch in. Voor Grobbendonk, den bevelhebber der stad, was dat een leelijke tegenvaller. Geen der trotsche Spanjaarden had er op gerekend, dat het den Prins gelukken zou in de stad te komen en vele aanhangers van Oranje hadden twijfelend het hoofd geschud. Boer Krelis, die toch met hart en ziel „geus” was, beloofde zijn knecht, die hem om een stukje vleesch vroeg, een heele koe, als Den Bosch „geus” zou worden.

Toch werd de stad door Frederik Hendrik ingenomen.

Pieter Jansen, kleermakersknecht uit Vlissingen, had vroeger als sergeant onder de Spanjaarden gediend. Heel wat Nederlanders, die lust hadden in het soldatenleven, verhuurden zich in dien tijd bij vreemde vorsten, om in verre landen voor hen te strijden. Zoo ook onze Pieter Jansen.

Toen hij van het soldatenleven genoeg had, was hij te Vlissingen teruggekomen, was getrouwd en dacht niet meer aan vechten tot... de Prins vrijwilligers opriep. Onze Pieterbaas hoorde dit; hij voelde zijn soldatenhart kloppen en toen hij zich in het leger aanmeldde, werd hij tot vaandrig aangesteld.

Zoo kwam hij dan met den Prins voor 's Hertogenbosch en trotsch liet hij het hem toevertrouwde vaandel in de lucht wapperen. Dat hielp echter niet veel; Grobbendonk wilde de stad maar niet overgeven.

Eindelijk werd er in den stadsmuur door de soldaten van den Prins een bres geschoten en de Spanjaarden begonnen het nu toch wel een beetje benauwd te krijgen. Toch hield de stad het nog.

Wie niet sterk is, moet slim zijn, dacht Pieter Jansen. Toen er in de bres hevig gevochten werd, maakte hij zijn vaandel los van den stang, wond het om zijn lijf en sloop door de bres in de stad.

't Was heel vroeg in den morgen en nog donker. Zonder gezien te worden, gelukte het onzen vaandrig, bij de Groote Kerk te komen. Gelukkig vond hij het deurtje van de torentrap open;

hij haastte zich naar boven, klauterde tegen het kruis van den toren op, scheurde het Spaansche dundoek van den vlaggestok en knoopte zijn vaandel stevig vast. Daar prijkte nu de toren in het Spaansche 's Hertogenbosch met de kleuren van den Prins.

Wat keek Grobbendonk op zijn neus, toen hij dat vaandel zag. Hij dacht aan een overrompeling en gaf, denkend dat tegenstand niet meer zou baten, de stad over aan den Prins.

't Spreekt vanzelf, dat de dappere en schrandere daad van Pieter Jansen al spoedig in het Prinsenleger bekend werd. Ook Frederik Hendrik hoorde er van en liet den vaandrig, nu zonder vaandel, bij zich komen.

Zulk een kloek man moest stellig voor den krijgsdienst behouden blijven, vond de Prins, en hij bood onzen kleermakers-knecht een officiersplaats aan.

Maar Pieter Jansen had al weer van het vechten en harrewarren genoeg. Hij wilde nu maar liever naar Vlissingen terug, naar zijn vrouw en zijn handwerk.

Hij zou echter niet gaan zonder belooning. Toen hij thuis kwam, kon hij zijn vrouw een groote ronde beurs vol goudstukken laten zien en... een zilveren toren, die wel niet veel op den toren van 's Hertogenbosch leek en ook heel wat kleiner was, maar waarop toch een vaandel niet ontbrak.

Vrouwlied sloeg de handen in elkaar van verbazing.

„Man, man, wat moet je met al dat goud doen?”

„Dat weet ik wel,” zei Pieter. „Ik ben niet van plan, mijn heele leven knecht te blijven. En nu kan ik mij wel *stilletjes* als baas vestigen, maar dat mag niet, vrouw. Dat weet je zoo goed als ik. Wie baas wil worden, moet eerst laten zien, dat hij ook baas zijn *kan*. Hij moet een proef van bekwaamheid afleggen, de gildeprouf.”

„Ja, beste Pieter, maar, al woon je ook in Vlissingen, je bent daarom nog geen burger van Vlissingen. En iemand, die geen burger of poorter is, wordt tot de gildeprouf niet toegelaten.”

„Best, vrouw, best. Maar dat poorterschap is te koop; een huis is ook te koop, en ik heb geld om te koopen. Wat die gildeprouf betreft, ik ken mijn vak in de puntjes, al zeg ik 't zelf. Neen, *stilletjes* mij als baas vestigen, dat doe ik niet. Dat zou toch uitkomen en dan kreeg ik straf. De menschen zouden ook denken, dat ik de gildeprouf niet *durfde* doen. Wat een bangerd,

zouden ze me naroeven. Wat een haas. Zie, hij kruipt van bangheid weg op een zolder, op een beun. Hij is een beunhaas."

„Ga je gang maar, Pieter."

En Pieter *ging* zijn gang. Hij legde de gildeproef af. 't Ging best, hoor! Nu mocht hij ook „meester" voor zijn naam schrijven en ontving hij den gildepenning. Och, wat was zijn vrouw trotsch, toen ze op den penning zag staan:

PIETER JANSEN,
Mr. Kleermaker.

't Goede mensch moest er zoo nu en dan eens naar kijken.

Maar Pieter deed nog meer. Hij kocht het poorterschap van Vlissingen, hij kocht ook een huis. De beurs, die hij van den Prins had gekregen, werd er niet zwaarder op. Maar dat was niets. Pieter wist wel, dat het geld goede rente zou opbrengen. Wie zijn best doet en zijn handwerk met lust uitoefent, verdient ook, wat hij noodig heeft. De hand des vlijtigen zal gezegend worden.

Nu was Pieter Jansen dus „baas" geworden, maar hij dacht nog vaak aan 's Hertogenbosch terug en aan zijn soldatenleven. Ter herinnering er aan liet hij in den muur van zijn huis een toren uitbeitelen met dit bijschrift:

Der Bossche torenbov
Die heb ick hier doe stellen
Ter eeren van Nassov
Tot spit al syn rebellen.

En waar is de zilveren toren gebleven? Wel, Pieter Jansen heeft het geschenk van den Prins aan de menschen, die hem een pak kleeren kwamen bestellen, laten zien. Na zijn dood is de toren in het bezit van zijn kinderen gekomen. 't Is met het geschenk van den Prins al heel raar gegaan en er zou nog heel wat van verteld kunnen worden. Maar dat is niet noodig.

Wie 's Hertogenbosch bezoekt, kan in het stadhuis nog altijd den zilveren toren zien en het vers lezen, dat Pieter Jansen in het zilver heeft laten graveeren:

Hooch loffelicke Prins Keyzers Bloet van Nassov
Winder van 's Hertogenbosch 's Lants voorstander getrov
Beschermer van Godts kerck Dwynger vant weeldig Spaingie
Boven dit spidts gebov staet tuwer eer Oraingie.

Orainge tuwer eer die nimmermeer vergaet
Ist dat d'Oraingie vlagh op Vlissinghs toren staet.
Vlissinghs Oraingie leeft want davchbaer magistraten
Groeyt Oraingie int hert soo doet oock d'ondersaten.

Als wt 's Hertogenbosch móst Ruymen den vyandt
Een Vlissinghs borger cloeck nam een vrent stuc bij d'hant
Pieter Jansen genaemt heeft een vaendel gedragen
Op den toren gestelt daert die vyanden sagen
Oraingie streeft en sweeft opt kruys boven den haen
Twelck men twee maenden lanck daer naer noch heeft
sien staen.

